

CHARAKTERYSTYKA JCWP		
Kategoria JCWP	JCWP rzeczna	
Nazwa JCWP	Wissa od dopływu w Wąsoszu do ujścia	
Kod JCWP	RW2000242629699	
Typ JCWP	24	
Długość JCWP [km]	32,34	
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]	78,85	
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły	
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły	
Zlewnia bilansowa	Zlewnia Biebrzy	
RZGW	WA	
RDOŚ	RDOŚ w Białymstoku	
WZMIUW	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	
Województwo	20 (PODLASKIE)	
Powiat	2004 (grajewski)	
Gmina	200403_2 (Radziłów), 200406_2 (Wąsosz)	
Inne informacje/dane dotyczące JCWP		
Warunki referencyjne		
Fitoplankton (wskaźnik fitoplanktonowy IFPL)		
Fitobentos (Multimetryczny Indeks Okrzemkowy IO)		
Makrofity (Makrofitowy indeks rzeczny MIR)		
Makrobezkręgowce bentosowe		
Ichtiofauna		
Status JCWP		
Podsumowanie informacji w zakresie wstępnego/ostatecznego wyznaczenia statusu	Wstępne wyznaczenie	Ostateczne wyznaczenie
Status	NAT	NAT
Powiązanie JCWP z JCWPd (w rozumieniu ekosystemu zależnego od wód podziemnych)		
Kody powiązanych JCWPd	PLGW200032	
Ocena stanu JCWP		
Czy JCWP jest monitorowana?	M	
Kod i nazwa podobnej monitorowanej JCWP	RW20002426199 (Narew od Lizy do Biebrzy)	
Ocena stanu za lata 2010 - 2012	Stan/potencjał ekologiczny	PONIŻEJ DOBREGO
	Wskaźniki determinujące stan	
	Stan chemiczny	DOBRY
	Wskaźniki determinujące stan	
	Stan (ogólny)	ZŁY
Presje antropogeniczne na stan wód		
Rodzaj użytkowania części wód	rolna	
Presje/oddziaływania i zagrożenia antropogeniczne		
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	niezagrożona	
Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW		
Obszary wyznaczone na mocy art. 7 do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	NIE	

Obszary przeznaczone do ochrony gatunków wodnych o znaczeniu ekonomicznym		Brak	
Części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym obszary wyznaczone jako kąpieliska		NIE	
Części wód wyznaczone jako obszar szczególnie narażony, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć		NIE	
Części wód wyznaczone jako wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych		NIE	
Części wód wyznaczone jako obszary wrażliwe na substancje biogenne		TAK	
Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie		NIE	
CEL ŚRODOWISKOWY DLA JCWP		dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
Typ odstępstwa wynikający w art. 4 ust. 4 i 5 RDW		brak	
Termin osiągnięcia celów środowiskowych		2015	
Uzasadnienie odstępstwa		nie dotyczy	
Typ odstępstwa wynikający w art. 4 ust. 7 RDW		brak	
Uzasadnienie odstępstwa		nie dotyczy	
Wymagania dla elementów biologicznych	Podstawa wymagania	Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Fitoplankton (wskaźnik fitoplanktonowy IFPL)	
		Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO)	≥ 0,39
		Makrofity (makrofitowy indeks rzeczny MIR)	≥ 35,0
		Klasa wskaźnika FLORA	
		Makrobezkręgowce bentosowe (indeks MMI)	≥ 0,687
		Wskaźnik MZB	
		Ichtiofauna	≥ 0,750
		Klasa elementów biologicznych	II
Wymagania dla elementów fizykochemicznych	Podstawa wymagania	1. „Weryfikacja wartości granicznych dla oceny stanu ekologicznego rzek i jezior w zakresie elementów fizykochemicznych z uwzględnieniem warunków charakterystycznych dla poszczególnych typów wód” 2. Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (w zakresie substancji szczególnie szkodliwych)	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Zawiesina ogólna (mg/l)	≤ 14,6
		Tlen rozpuszczony (mgO ₂ /l)	7,2-12,2
		BZT ₅ (mgO ₂ /l)	≤ 3,1

		ChZT-Mn (mgO ₂ /l)	≤ 11,4
		OWO (mgC/l)	≤ 12,2
		ChZT-Cr (mgO ₂ /l)	≤ 44
		Przewodność w 20°C (uS/cm)	≤ 477
		Substancje rozpuszczone (mg/l)	≤ 328
		Siarczany (mgSO ₄ /l)	≤ 51,5
		Chlorki (mgCl/l)	≤ 21,4
		Wapń (mgCa/l)	≤ 77,2
		Magnez (mgMg/l)	≤ 12,4
		Twardość ogólna (mgCaCO ₃ /l)	≤ 265
		Odczyn pH	7-8,1
		Zasadowość ogólna (mgCaCO ₃ /l)	≤ 295
		Azot amonowy (mgN-NH ₄ /l)	≤ 0,35
		Azot Kjeldahla (mgN/l)	≤ 1,2
		Azot azotanowy (mgN-NO ₃ /l)	≤ 1,7
		Azot azotynowy (mgN-NO ₂ /l)	≤ 0,03
		Azot ogólny (mgN/l)	≤ 2,8
		Fosforany (mgPO ₄ /l)	≤ 0,31
		Fosfor ogólny (mgP/l)	≤ 0,21
		Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Spełnienie wymagań zał.6 projektu Rozporządzenia MŚ z dnia 8 maja 2013 r
Wymagania dla elementów hydromorfologicznych	Podstawa wymagania	Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	I	
Wymagania dla wskaźników chemicznych	Podstawa wymagania	Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Spełnienie środowiskowych norm jakości	
Wymagania dla obszarów chronionych będące jednolitymi częściami wód, przeznaczonymi do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia	Podstawa wymagania	nie dotyczy	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Parametry fizykochemiczne	nie dotyczy
		Parametry bakteriologiczne	nie dotyczy
Wymagania dla obszarów chronionych, będących jednolitymi częściami wód przeznaczonymi do celów rekreacyjnych, w	Podstawa wymagania	nie dotyczy	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	nie dotyczy	

tym kąpieliskowych			
Obszary chronione przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków			
Nazwa obszaru chronionego	Biebrzański Park Narodowy	Kod obszaru chronionego	BbPN
Podstawa prawna utworzenia obszaru chronionego	Rozporz. Rady Ministrów Dz. U. z 1993 r. Nr 86, poz. 399	Wielkość obszaru chronionego [ha]	59670,11
% udział obszaru chronionego w długości JCW	11,17%	% udział obszaru chronionego w powierzchni zlewni JCW	3,29%
Przedmioty ochrony zależne od wód	Różnorodność biologiczna, kompleks ekosystemów, siedliska gatunków.		
Cel dla obszaru chronionego	1. Ochrona i utrzymanie rozległych torfowisk przed ich degradacją, mineralizacją, zmniejszeniem retencyjności oraz wzrostem trofii wód powierzchniowych. 2. Ograniczanie odpływu wód z systemów melioracyjnych na gruntach Skarbu Państwa, przez wykonanie i utrzymanie w należyтым stanie technicznym istniejących urządzeń hydrotechnicznych, umożliwiających regulację odpływu, budowę infrastruktury technicznej służącej podnoszeniu poziomu wód, zasypywanie rowów. 3. Odtwarzanie naturalnej sieci hydrograficznej. 4. Ustalenie z zarządcami wód warunków korzystania z wód regionu Biebrzy (w szczególności w zakresie rozdziału wód jeziora Rajgrodzkiego, zarówno ilościowego, jak i w czasie) w celu optymalizacji stanu uwodnienia siedlisk. 5. Dążenie do sporządzenia ustaleń w zakresie warunków korzystania z wód zlewni rzeki Biebrzy. 6. Monitorowanie stanu wód powierzchniowych i gruntowych (podziemnych i poziomu wodonośnego). 7. Edukacja społeczna o potrzebie poprawy uwilgotnienia zdegradowanych torfowisk. 8. Zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie nielegalnego odwadniania siedlisk w granicach Parku. 9. Edukacja w zakresie roli wody w ekosystemach bagiennych, konieczności jej zatrzymywania i metod gospodarowania zgodnych z wymaganiami przyrodniczymi na użytkach zielonych o wysokim poziomie wód 10. Uzgadnianie decyzji dotyczących budowy nowych i konserwacji istniejących urządzeń melioracyjnych 11. Utrzymywanie stref buforowych wzdłuż brzegów rzek w postaci pasów roślinności stanowiącej barierę przed zanieczyszczeniami obszarowymi i erozją. 12. Działania rzecz pozostawiania trzciny w ujściowych odcinkach rowów jako ważnej bariery biogeochemicznej (biofiltru) zatrzymującej i pochłaniającej zanieczyszczenia. 13. Działania na rzecz: 1) zapewnienia rozbudowy systemu oczyszczania ścieków, kanalizacji wsi, oczyszczania ścieków burzowych, budowy płyt obornikowych w miejscowościach położonych w granicach Parku, 2) zabezpieczenia studni kopanych przed dopływem zanieczyszczeń, 3) likwidacji nieczynnych studni kopanych. 14. Propagowanie zasad dobrych praktyk rolniczych, rolnictwa ekologicznego i programów rolnośrodowiskowych oraz ograniczania stosowania nawozów i środków ochrony roślin w granicach Parku. 15. Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego wód w rzece Biebrzy i jej dopływach. 16. Wykup gruntów niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku. 17. Zachęcanie rolników gospodarujących w granicach Parku do uczestnictwa w programach rolnośrodowiskowych. 18. Edukacja społeczeństwa w zakresie negatywnych skutków zanieczyszczenia wód, w tym eutrofizacji i zapobiegania im. 19. Zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych 20. Ochrona naturalnych procesów w ciekach - sedymentacji, erozji i zarostu roślinnością. 21. Zapobieganie fragmentacji siedlisk przyrodniczych.		
Uwagi dotyczące obszaru chronionego	Celna podst.: Zarządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie zadań ochronnych dla Biebrzańskiego Parku Narodowego		
Nazwa obszaru chronionego	Ostoja Biebrzańska	Kod obszaru chronionego	PLB200006

Podstawa prawna utworzenia obszaru chronionego	Rozporządzenie MŚ z 12.012011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Dz. U. z 2011 r. Nr 25 poz. 133.	Wielkość obszaru chronionego [ha]	148509,33
% udział obszaru chronionego w długości JCW	37,80%	% udział obszaru chronionego w powierzchni zlewni JCW	11,52%
Przedmioty ochrony zależne od wód	Acrocephalus paludicola r, Anas acuta c, Anas penelope c, Anser albifrons c, Aquila clanga r, Aquila pomarina r, Asio flammeus r, Botaurus stellaris r, Chlidonias hybridus r, Chlidonias niger r, Ciconia ciconia r, Ciconia nigra r, Circus aeruginosus r, Circus pygargus r, Crex crex r, Cygnus columbianus bewickii c, Egretta alba r, Gallinago gallinago r, Gallinago media r, Grus grus c, Grus grus r, Haliaeetus albicilla r, Ixobrychus minutus r, Limosa limosa r, Luscinia svecica r, Numenius arquata r, Philomachus pugnax c, Philomachus pugnax r, Porzana parva r, Porzana porzana r, Sterna hirundo r, Tetrao tetrix tetrix p, Tringa totanus r		
Cel dla obszaru chronionego	A021 bąk Botaurus stellaris - Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 40 terytorialnych samców. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek. A022 bączek Ixobrychus minutus - Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek. A027 czapla biała Egretta alba - Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 25 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek. A030 bocian czarny Ciconia nigra - Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 24 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie udziału starodrzewu oraz ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Uzupełnienie wiedzy na temat uwarunkowań sukcesu lęgowego gatunku w warunkach obszaru Natura 2000, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę. A031 bocian biały Ciconia ciconia - Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 300 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). A037 łąbądź czarnodzioby Cygnus bewickii (Cygnus columbianus), populacja wędrowna - Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 300 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek A041 gęś białoczelna Anser albifrons, populacja wędrowna - Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 50000 osobników podczas wędrówki wiosennej Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek. A050 świstun Anas penelope, populacja wędrowna - Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 7000 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). A054 rożeniec Anas acuta, populacja wędrowna - Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 5000 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). A075 bielik Haliaeetus albicilla - Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 11 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). A081 błotniak stawowy Circus aeruginosus - Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 170 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat przyczyn spadku liczebności gatunku, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę. A084 błotniak łąkowy Circus pygargus - Poprawa stanu populacji ze złego (U2) przynajmniej doniezadawalającego (U1) stanu ochrony, to jest co najmniej 50 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie		

wiedzy na temat przyczyn spadku liczebności gatunku, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę. A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* - Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest co najmniej 18 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie udziału terenów otwartych w pobliżu gniazd, poprawę uwilgotnienia siedlisk oraz ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Uzupełnienie wiedzy na temat procesu hybrydyzacji z orlikiem krzykliwym, pozwalającej na skuteczniejszą ochronę gatunku. A119 kropiatka Porzana porzana - Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 300 terytorialnych samców. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). A120 zielonka Porzana parva - Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 80 terytorialnych samców. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk oraz ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. A122 derkacz *Crex crex* - Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 1200 terytorialnych samców. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk, zwiększenie udziału terenów otwartych oraz opóźnienie koszeń. A127 żuraw *Grus grus* - populacja lęgowa Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 210 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). A127 żuraw *Grus grus*, populacja wędrowna - Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 5200 osobników na żłotowiskach podczas jesiennej wędrówki. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). A151 batalion *Philomachus pugnax*, populacja wędrowna - Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). A153 kszysk *Gallinago gallinago* - Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 4000 par. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). A154 dubelt *Gallinago media* - Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 390 tokujących samców. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk, zwiększenie udziału terenów otwartych oraz opóźnienie koszeń. A156 rycyk *Limosa limosa* - Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 400 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk, zwiększenie udziału terenów otwartych oraz opóźnienie koszeń. Uzupełnienie wiedzy na temat uwarunkowań sukcesu lęgowego gatunku w warunkach obszaru Natura 2000, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę. A160 kulik wielki *Numenius arquata* - Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk, zwiększenie udziału terenów otwartych oraz opóźnienie koszeń. Uzupełnienie wiedzy na temat uwarunkowań sukcesu lęgowego gatunku w warunkach obszaru Natura 2000, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę. A162 krwawodziób *Tringa totanus* - Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 250 par lęgowych, przy jednoczesnym podniesieniu wskaźnika procent par z sukcesem gniazdowym do ponad 60%. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk, zwiększenie udziału terenów otwartych oraz opóźnienie koszeń. Uzupełnienie wiedzy na temat uwarunkowań sukcesu lęgowego gatunku w warunkach obszaru Natura 2000, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę. A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* - Poprawa stanu populacji ze złego (U2) przynajmniej do niezadowolającego (U1) stanu ochrony, to jest co najmniej 25 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska przynajmniej do niezadowolającego (U1) stanu ochrony, między innymi poprzez ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek. A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* - Utrzymanie właściwego stanu populacji (FV), to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innym poprzez ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek. A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* - Poprawa stanu populacji do właściwego

	stanu ochrony (FV), to jest ponad 200 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek. A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> - Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 300 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV)/między innymi poprzez ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek. A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> - Utrzymanie stanu populacji co najmniej w niezadowalającym stanie ochrony (UI), to jest ponad 20 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska co najmniej w niezadowalającym stanie ochrony (UI). A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i> - Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 10 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie udziału terenów otwartych. A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> - Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 100 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> - Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 2500 śpiewających samców. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).		
Uwagi dotyczące obszaru chronionego	Cel na podstawie: Dokumentacja projektu Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 (wersja 30.03.2015)		
Nazwa obszaru chronionego	Dolina Biebrzy	Kod obszaru chronionego	PLH200008
Podstawa prawna utworzenia obszaru chronionego	Decyzja KE z 13.11.2007 r.	Wielkość obszaru chronionego [ha]	121206,23
% udział obszaru chronionego w długości JCW	37,80%	% udział obszaru chronionego w powierzchni zlewni JCW	11,52%
Przedmioty ochrony zależne od wód	3150, 3270, 6410, 6430, 7110, 7140, 7230, 91D0, 91E0, <i>Liparis loeselii</i> , <i>Saxifraga hirculus</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Aspius aspius</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Eudontomyzon</i> spp., <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Rhodeus sericeus amarus</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Lycaena helle</i>		
Cel dla obszaru chronionego	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeoid</i>, <i>Potamion</i>: 1. Utrzymanie stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000 co najmniej w niezadowalającym stanie (UI), poprzez: 1) utrzymanie areалу siedliska o powierzchni co najmniej 250 ha; 2) utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe oraz co najmniej nie pogorszenie stanu wskaźników ocenionych jako niezadowalające. 2. Zachowanie naturalnej dynamiki hydrologicznej rzek, zapewniającego utrzymanie naturalnej dynamiki procesów zarastania i tworzenia nowych starorzeczy. 3270 Zalewane mułiste brzegi rzek: 1. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony w obszarze Natura 2000 i podjęcia ewentualnych działań ochronnych. 2. Zachowanie naturalnej dynamiki hydrologicznej rzek, umożliwiające tworzenie się namulisk i odsypisk. 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>): 1. Poprawa stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000 co najmniej do niezadowalającego stanu (UI), poprzez: 1) utrzymanie areалу siedliska o powierzchni co najmniej 700 ha; 2) utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe oraz co najmniej nie pogorszenie stanu wskaźników ocenionych jako niezadowalające, w tym: powstrzymanie dalszej degradacji gleb organicznych.. Utrzymanie odpowiedniego reżimu wodnego poprzez niedopuszczenie do odwodnienia wskutek nowych melioracji. 6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>): 1. Utrzymanie siedliska w obszarze Natura 2000 w nie pogorszonym stanie. 2. Zachowanie naturalnego charakteru rzeki Biebrzy. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony i podjęcia ewentualnych		

działań ochronnych 6440 Łąki selernicowe: Utrzymanie stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000 co najmniej w niezadawalającym stanie (UI), poprzez: 1. utrzymanie areалу siedliska o powierzchni co najmniej 70 ha; 2. utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe oraz co najmniej nie pogorszenie stanu wskaźników ocenionych jako niezadawalające; 3. zachowanie naturalnej dynamiki hydrologicznej rzek. 4. utrzymanie odpowiedniego reżimu wodnego poprzez niedopuszczenie do odwodnienia wskutek nowych melioracji. 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą*: 1. Potwierdzenie występowania lub zaniku siedliska w obszarze Natura 2000. 2. W przypadku stwierdzenia występowania - uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony i podjęcia ewentualnych działań ochronnych. 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*): 1. Zachowanie bagienno-bagienno-łęgowego charakteru siedliska, w tym utrudnionego odpływu wody z jego obszaru. 2. Poprawa stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000 co najmniej do niezadawalającego stanu (UI), poprzez: 3. utrzymanie areалу siedliska o powierzchni co najmniej 95 ha; 4. utrzymanie odpowiedniego reżimu wodnego poprzez niedopuszczenie do odwodnienia wskutek nowych melioracji; 5. utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe oraz co najmniej nie pogorszenie stanu wskaźników ocenionych jako niezadawalające, w tym: poprawa struktury i funkcji siedliska. 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk: 1. Zachowanie bagienno-bagienno-łęgowego charakteru siedliska, w tym utrudnionego odpływu wody z jego obszaru. 2. Poprawa stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000 co najmniej do niezadawalającego stanu (UI), poprzez: 1) utrzymanie areалу siedliska o powierzchni co najmniej 4100 ha; 2) utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe oraz co najmniej nie pogorszenie stanu wskaźników ocenionych jako niezadawalające, w tym: poprawa struktury i funkcji siedliska. 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi*-*Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi*-*Pinetum*, *Pitio mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii*-*Piceetum* i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)*: 1. Poprawa stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000 do właściwego stanu (FV), poprzez: 1) utrzymanie areалу siedliska o powierzchni co najmniej 2500 ha; 2) utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe oraz co najmniej nie pogorszenie stanu wskaźników ocenionych jako niezadawalające, w tym: poprawa struktury i funkcji siedliska. 3. Zachowanie bagienno-bagienno-łęgowego charakteru siedliska, tym.in. poprzez ograniczenie odpływu wody z jego obszaru. 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe*: 1. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony w obszarze Natura 2000 i podjęcia ewentualnych działań ochronnych (zadanie dotyczące głównie terenów poza BbPN). 2. Utrzymanie areалу siedliska w obrębie BbPN o powierzchni co najmniej 29 ha. 3. Zachowanie bagienno-bagienno-łęgowego charakteru siedliska, tym.in. poprzez ograniczenie odpływu wody z jego obszaru. 1393 haczykowiec (sierpowiec) błyszczący *Drepanocladus vernicosus*: Osiągnięcie właściwego stanu ochrony gatunku (FV) w obszarze Natura 2000, poprzez osiągnięcie celów zgodne z celami dla siedliska 7230, stanowiącego siedlisko występowania gatunku 1528 skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus*: Zachowanie bagienno-bagienno-łęgowego charakteru siedliska gatunku, w tym utrudnionego odpływu wody z jego obszaru. 2. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez: 1) utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku na 2 stanowiskach; 2) poprawę stanu ochrony gatunku do właściwego na 3 stanowiskach/podstanowiskach; 3) poprawę stanu ochrony gatunku do stanu co najmniej niezadawalającego na 4 stanowiskach. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o liczebności gatunku na 4 stanowiskach, które umożliwi lepsze zaplanowanie działań ochronnych. 4. Uzupełnienie stanu wiedzy o uwarunkowaniach hydrologicznych funkcjonowania siedliska gatunku, które umożliwi lepsze zaplanowanie działań ochronnych zmierzających do poprawy lub utrzymania właściwego uwodnienia siedliska. 5. Zwiększenie szans zachowania gatunku poprzez wykupienie co najmniej 90% gruntów prywatnych na stanowiskach. 6. Zwiększenie areалу siedliska zajętego przez skalnicę do 16 ha. 7. Wyższa świadomość społeczna niezbędna dla ochrony gatunku, jego siedliska i obszaru. 1903 łopianik *Loeselia liparis*

loeselii: 1. Zachowanie bagiennego charakteru siedliska gatunku, w tym utrudnionego odpływu wody z jego obszaru. 2. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez: 1) utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku na 2 stanowiskach. 2) poprawę stanu ochrony gatunku do właściwego na 8 stanowiskach, 3) poprawę stanu ochrony gatunku do stanu co najmniej niezadowalającego na 4 stanowiskach. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o uwarunkowaniach hydrologicznych funkcjonowania siedliska gatunku, które umożliwi lepsze zaplanowanie działań ochronnych zmierzających do poprawy lub utrzymania właściwego uwodnienia siedliska. 4. Uzupełnienie stanu wiedzy o stanie populacji gatunku na 3 stanowiskach. 5. Zwiększenie szans zachowania gatunku poprzez wykupienie 80% gruntów prywatnych na stanowiskach. 6. Zwiększenie areału siedliska zajętego przez lipiennika do 300 ha. 7. Wyższa świadomość społeczna niezbędna dla ochrony gatunku, jego siedliska i obszaru. 8. Wyeliminowanie obcych gatunków inwazyjnych flory: kolczurki klapowanej *Echinocystis lobata* i nawłoci kanadyjskiej *Solidago canadensis* występujących przy granicy 2 stanowisk gatunku. 9. Ograniczenie skutków potencjalnego zagrożenia A.08.

Nawożenie (nawozy sztuczne). 1032 skójką gruboskorupowa *Unio crassus*: 1. Zachowanie naturalnego charakteru rzeki Biebrzy. 2. Poprawa stanu ochrony gatunku w obszarze Natura 2000, co najmniej do stanu niezadowalającego (UI), poprzez: poprawę stanu siedliska oraz niedopuszczenie do pogorszenia ocen pozostałych parametrów. 3. Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku. 1013 poczwarówka Geyera *Vertigo gcyen*: 1. Zachowanie bagiennego charakteru siedliska gatunku, w tym utrudnionego odpływu wody z jego obszaru. 2. Utrzymanie stwierdzonych stanowisk gatunku. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony w obszarze Natura 2000 i podjęcia ewentualnych działań ochronnych. 1014 poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*: 1. Zachowanie bagiennego charakteru siedliska gatunku, w tym utrudnionego odpływu wody z jego obszaru. 2. Utrzymanie stwierdzonych stanowisk gatunku. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony w obszarze Natura 2000 i podjęcia ewentualnych działań ochronnych. 1016 poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*: 1. Zachowanie bagiennego charakteru siedliska gatunku, w tym utrudnionego odpływu wody z jego obszaru. 2. Utrzymanie stwierdzonych stanowisk gatunku. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony w obszarze Natura 2000 i podjęcia ewentualnych działań ochronnych. 1042 zalotka większa *Leucorhinia pectoralis*: Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez niedopuszczenie do pogorszenia ocen wszystkich wskaźników. 1037 trzepią zieloną *Ophiogomphus cecilia*: Utrzymanie co najmniej niezadowalającego stanu ochrony (UI) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez niedopuszczenie do pogorszenia ocen wszystkich wskaźników. Nie pogorszenie jakości wody w rzece Narew. 4038 czerwony fioletek *Lycaena helle*: Osiągnięcie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe, a dla stanowisk zlokalizowanych poza grądzikami poprzez poprawę wskaźników ocenionych jako niezadowalające. 1060 czerwony nieparek *Lycaena dispar*: Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez zapewnienie dostępu do bazy roślin nektarodajnych oraz roślin żywicielskich gąsienic w okresie lotu motyla oraz ograniczenie śmiertelności stadiów preimaginalnych. 1071 strzępotek edypus *Coenonympha oedippus*: 1. Utrzymanie co najmniej niezadowalającego stanu ochrony (UI) gatunku w obszarze Natura 2000. 2. Poprawa stanu siedliska, poprzez zmniejszenia stopnia zarośnięcia drzewami i krzewami stanowisk. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony i podjęcia ewentualnych działań ochronnych. 1130 boleń *Aspius aspius*: 1. Zachowanie naturalnego charakteru rzeki Biebrzy. 2. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe i poprawę wskaźników ocenionych jako niezadowalające lub złe. 3. Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wody w ciekach. 4. Ograniczenie presji kłusownictwa. 1149 koza *Cobitis taenia*: 1. Zachowanie naturalnego

	charakteru rzeki Biebrzy. 2. Osiągnięcie co najmniej niezadowalającego stanu ochrony (UI) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe i poprawę wskaźników ocenionych jako niezadowalające lub złe. 3. Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wody w ciekach. 4. Ograniczenie presji kłusownictwa. 1145 piskorz <i>Misgurnus fossilis</i> : 1. Zachowanie naturalnego charakteru rzeki Biebrzy. 2. Osiągnięcie co najmniej niezadowalającego stanu ochrony (UI) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe i poprawę wskaźników ocenionych jako niezadowalające lub złe. 3. Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wody w ciekach. 4. Ograniczenie presji kłusownictwa. 5339 różanka <i>Rhodeus amarus</i> : 1. Zachowanie naturalnego charakteru rzeki Biebrzy, 2. Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000. 3. Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wody w ciekach. 4. Ograniczenie presji kłusownictwa. 1098 minogi czarnomorskie <i>Eudontomyzon</i> spp.: 1. Zachowanie naturalnego charakteru rzek. 2. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony w obszarze Natura 2000 i podjęcia ewentualnych działań ochronnych 1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> : 1. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000. 2. Niedopuszczenie do pogorszenia wskaźników stanu ochrony. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony 1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> : 1. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000. 2. Niedopuszczenie do pogorszenia wskaźników stanu ochrony. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony 1337 bóbr europejski <i>Castor fiber</i> : Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez nie pogorszenie ocen wskaźników. 1355 wydra <i>Lutra lutra</i> : Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez nie pogorszenie wszystkich wskaźników aktualnie ocenionych jako właściwe.			
Uwagi dotyczące obszaru chronionego	Cel na podstawie: projekt Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy PLH200008 (wersja 24.02.2015)			
Nazwa obszaru chronionego	ławski Las I	Kod obszaru chronionego	REZ517	
Podstawa prawna utworzenia obszaru chronionego	M. P. z 1998 r. Nr 166, poz. 1225	Wielkość obszaru chronionego [ha]	109,02	
% udział obszaru chronionego w długości JCW		% udział obszaru chronionego w powierzchni zlewni JCW	1,38%	
Przedmioty ochrony zależne od wód	Ols, łąg olszowo-jesionowy, ptaki.			
Cel dla obszaru chronionego	Zachowanie fragmentów olsu i łągu jesionowo - olszowego. Zapobieżenie postępującemu spadkowi poziomu wód gruntowych oraz mineralizacji torfów.			
Uwagi dotyczące obszaru chronionego	Cel na podst.: Plan ochrony Dz. Urz. Woj. Podl. Z 2007 r. Nr 271 poz. 2960			
Działania z aktualizacji programu wodno-środowiskowego				
Działania podstawowe				
Nazwa działania	Zakres rzeczowy	Koszt działania [tys. PLN]	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji
1. modernizacja oczyszczalni ścieków w Wąsoszu	planowana przepustowość oczyszczalni 11000 m3/d	736,00	gmina Wąsosz	III kw. 2014
2. budowa nowej oczyszczalni ścieków Rajgród	brak danych o wydajności oczyszczalni	brak danych	gmina Radziłów	IV kw. 2017

3. budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących	budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących - 125 szt	498,93	właściciel	działanie ciągłe
4. regularny wywóz nieczystości płynnych	regularny wywóz nieczystości płynnych	0,00	właściciel	działanie ciągłe
Działania uzupełniające				
Nazwa działania	Zakres rzeczowy	Koszt działania [tys. PLN]	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji